

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye: Javaslat európai parlamenti és a tanácsi irányelvre a munkavállalók fizikai tényezők (elektromágneses terek) hatásából keletkező kockázatoknak való expozíciójára vonatkozó egészségügyi és biztonsági minimumkövetelményekről szóló 2004/40/EK irányelv (18. egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében) módosításáról

COM(2007) 669 final – 2007/0230 (COD)

(2008/C 204/22)

2007. november 21-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és a tanácsi irányelvre a munkavállalók fizikai tényezők (elektromágneses terek) hatásából keletkező kockázatoknak való expozíciójára vonatkozó egészségügyi és biztonsági minimumkövetelményekről szóló 2004/40/EK irányelv (18. egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében) módosításáról

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Foglalkoztatás- és szociálpolitika” szekció 2008. február 21-én elfogadta véleményét. (Előadó: Krzysztof PATER.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2008. március 12–13-án tartott 443. plenáris ülésén (a 2008. március 12-i ülésnapon) 66 szavazattal 1 ellenében, 11 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések

1.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság úgy véli, hogy az elektromágneses terek közvetlen és közvetett negatív hatásai elleni, munkavállalókra vonatkozó egészségvédelem kérdéskörét minél előbb európai irányelv kell, hogy szabályozza. Figyelembe véve azonban az Európai Bizottság és az alábbi vélemény érvelését, az EGSZB kedvezően értékeli az európai bizottsági javaslatot.

1.2 A 2004/40/EK irányelv átültetési határidejének meghosszabbítása önmagában nem oldja meg az irányelv követelményeinek gyakorlati megvalósításával kapcsolatos gondokat. Ezért az EGSZB egyetért azzal, hogy – ahogyan az Európai Bizottság bejelentette – sürgősen meg kell kezdeni a szóban forgó irányelv felülvizsgálatát.

1.3 Az EGSZB kiemeli, hogy a fenti irányelv hatálybalépésének a javaslatban említett négy évvel való elhalasztása és egyidejűleg az a bejelentés, hogy ez alatt az idő alatt tartalmi módosításokra van szükség, a munkavállalók körében bizonytalanságot okozhat azzal kapcsolatban, hogy mi az Európai Bizottság jogalkotási szándéka. Következésképpen az EGSZB elvárja, hogy az Európai Bizottság sürgősen tegyen erőfeszítéseket az uniós jogrendszer e téren tapasztalt bizonytalanságából következő kedvezőtlen hatások korlátozása érdekében.

1.4 Az EGSZB ajánlja, hogy az Európai Bizottság további idevonatkozó munkái során vegye figyelembe az alábbi véleményben kifejtett részletes megjegyzéseket és javaslatokat.

2. Az európai bizottsági javaslat lényegi tartalma

2.1 Az európai bizottsági javaslat célja, hogy a munkavállalók fizikai tényezők (elektromágneses terek) hatásából keletkező kockázatoknak való expozíciójára vonatkozó egészségügyi és

biztonsági minimumkövetelményekről szóló, 2004. április 29-i 2004/40/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv átültetésének határidejét négy év hosszabbítással 2012. április 30-ra módosítsa.

2.2 Az Európai Bizottság mindenekelőtt azzal az aggódommal indokolja javaslatát, hogy az irányelvben rögzített expozíciós határértékek korlátozása hátráltatja a mágneses rezonancián alapuló technikával (MRI) végzett orvosi diagnosztika fejlődését. Ezen túlmenően az Európai Bizottságnak több időre van szüksége ahhoz, hogy mélyrehatóan megvizsgálja az irányelv hatásait az egyéb munkavállalói csoportok biztonságára, valamint az elektromágneses mezőt alkalmazó egyéb gazdasági ágazatok fejlődésére.

2.3 Az Európai Bizottság egyúttal bejelenti, hogy – figyelembe véve a 2008. és 2009. évre várható új kutatási eredményeket, köztük az ICNIRP ⁽¹⁾ és a WHO ⁽²⁾ ajánlásait, amelyek az Európai Bizottság szerint várhatóan az irányelvben jelenleg meghatározottaktól eltérő határértékeket említenek – javaslatot fog kidolgozni a 2004/40/EK irányelv módosítására.

2.4 A szóban forgó európai bizottsági javaslat az európai szociális partnerek véleményének meghallgatása nélkül készült.

2.5 Az EGSZB jelen véleményének tárgyát képező 2004/40/EK irányelv a 18. egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében, és az elektromágneses tereknek való munkahelyi expozícióból eredő kockázatokkal szembeni védelmet érinti – valamennyi munkavállalói

⁽¹⁾ ICNIRP: Nemzetközi Nem Ionizáló Sugárzás Elleni Védelmi Bizottság (International Commission for Non-ionising Radiation Protection).

⁽²⁾ WHO: Egészségügyi Világszervezet (World Health Organization).

kategória esetében ⁽³⁾. Ezen irányelvjavaslattal kapcsolatban nem kérték ki az EGSZB véleményét, mivel kielégítőnek tekintették a négy munkahelyi fizikai tényező hatásáról szóló irányelvjavaslattól ⁽⁴⁾ 1993-ban kidolgozott véleményét ⁽⁵⁾.

2.6 Az elektromágneses tereknek való túlzott mértékű expozíció elleni védelem jelenleg tagállamonként igen különböző: hét tagállam (Ausztria, Csehország, Szlovákia, Litvánia, Lettország, Észtország és Olaszország) ⁽⁶⁾ már jelentette az Európai Bizottságnak, hogy az irányelv követelményeit átültette nemzeti jogrendszerébe, más országokban továbbra is régebbi szabályozások érvényesek (ez jellemző többek között Svédországra, Finnországra, Lengyelországra, Bulgáriára, Romániára, Nagy-Britanniára és Franciaországra) vagy még nincsenek erre a területre vonatkozó specifikus előírások ⁽⁷⁾.

3. Általános megjegyzések

3.1 Figyelembe véve a 89/391/EKG keretirányelv rendelkezéseit, valamint a számos idevonatkozó kutatási eredményt, kétségtelen, hogy az elektromágneses tereknek a munkavállalók (különösen az esetleges leendő anyák) egészségére, valamint adott szakmai tevékenységük korrekt gyakorlásához szükséges képességére való közvetlen és közvetett negatív hatásai elleni védelem kérdéseit mihamarabb egy európai irányelv keretében kell szabályozni.

3.2 Figyelembe véve azonban az Európai Bizottság és az alábbi vélemény érvelését, az EGSZB kedvezően értékeli az európai bizottsági javaslatot.

3.3 Az EGSZB egyetért a szóban forgó irányelv sürgős felülvizsgálatának az Európai Bizottság által bejelentett megkezdésével, amelyre annak érdekében van szükség, hogy az irányelv rendelkezéseinek gyakorlati végrehajtása biztosítható legyen. Az

⁽³⁾ A különböző gazdasági ágazatokban általában előforduló elektromágneses mezők forrásai többek között a következők: elektrotermikus ipari létesítmények (indukciós fűtőberendezések és kohók), dielektrikus és ellenállás-forrasztók, hegesztőkészülékek, elektrolitikus berendezések, ipari és mezőgazdasági elektromos berendezések, rádiós és televíziós műsorszóró állomások, vezeték nélküli telekommunikációs készülékek, köztük mobiltelefon-bázisállomások, radarkészülékek, orvosi diagnosztikai és terápiás készülékek, például elektrobeszéd, fizioterápiás diatermia, mágneses rezonancián alapuló tomográfia, transzkranialis mágneses stimuláció stb.

⁽⁴⁾ A Tanács irányelve a munkavállalók fizikai tényezők hatásából keletkező kockázatoknak való expozíciójára vonatkozó egészségügyi és biztonsági minimumkövetelményekről, HL C 77., 1993.3.18., 77. o.

⁽⁵⁾ Az EGSZB véleménye a következő tárgyban: *A Tanács irányelvjavaslata a munkavállalók fizikai tényezők hatásából keletkező kockázatoknak való expozíciójára vonatkozó egészségügyi és biztonsági minimumkövetelményekről*, HL C 249., 1993.9.13., 28. o.

⁽⁶⁾ A Foglalkoztatási Főigazgatóság tájékoztatása alapján.

⁽⁷⁾ A WHO weblapján található információ alapján, lásd: <http://www.who.int/docstore/peh-emf/EMFstandards/who-0102/Worldmap5.htm>.

EGSZB szerint az átdolgozott irányelv rendelkezéseinek átfogóbb védelemre kell törekedniük az elektromágneses tereknek való munkahelyi expozícióból eredő kockázatok vonatkozásában, és figyelembe kell venniük jelen vélemény alább kifejtett részletes megjegyzéseit.

3.4 Az EGSZB sajnálattal állapítja meg, hogy eddig nem tapasztalt módon az Európai Bizottság igen jelentősen meghosszabbít egy – a munkavállalók munkahelyi kockázatokkal szembeni védelmének minimumkövetelményeit szabályozó – kötelező érvényű irányelv rendelkezéseinek hatálybalépésére vonatkozó határidőt.

3.5 Figyelembe véve az irányelv tartalmi módosításának az Európai Bizottság által bejelentett szükségszerűségét, valamint a tagállamok felszólítását a 2004/40/EK irányelvben meghatározott rendelkezések átültetésének elhalasztására ⁽⁸⁾, valójában a 2004/40/EK irányelv jelenlegi változatában meghatározott rendelkezések visszavonásáról beszélhetünk. Formai szempontból azonban mindössze az irányelv átültetési határidejének meghosszabbításáról van szó. Ez jogilag inkohérens helyzetet teremt, az érintettek ugyanis ellentmondásos jelzéseket kapnak azon intézkedésekkel kapcsolatban, amelyeket az európai munkaerőpiacon az elektromágneses tereknek való expozíció korlátozása érdekében meg kell hozni. Az EGSZB ezért különösen fontosnak tartja, hogy a lehető leghamarabb egységes előírások szülessenek.

3.6 A 2004/40/EK irányelv rendelkezéseinek az átültetés előkészítéseképpen különböző tagállamokban elvégzett elemzése számos hiányosságot hozott napvilágra, amelyek a teljes mértékű átültetést legalábbis megnehezítik. Az EGSZB elvárja, hogy az Európai Bizottság által 2009-re ígért átdolgozott irányelvjavaslat tárgyában kérjék ki véleményét, és komolyan vegyék esetleges észrevételeit.

3.7 Az EGSZB úgy véli, hogy az elektromágneses tereknek való expozícióval kapcsolatos kockázatok elleni, munkavállalókra vonatkozó védelem szintjét tagállamonként különbségek jellemzik. Ezért prioritásként kell kezelni az elektromágneses tereknek való expozícióból eredő kockázatokkal szemben valamennyi munkavállalónak megfelelő védelmet biztosító átdolgozott irányelv mielőbbi kidolgozását.

4. Részletes megjegyzések

4.1 Az Európai Bizottság arra vonatkozó indoklása, hogy miért van szükség az irányelv átültetési határidejének meghosszabbítására, túl egyoldalúnak tűnik, és mindössze egy nagyon kicsi, európai szinten néhány száz fős, az elektromágneses hatásoknak különös mértékben kitett munkavállalói csoportra vonatkozik, köztük azokra a munkavállalókra, akik az MRI-készülékeket kezelik. Az Európai Bizottság érveinek köréből

⁽⁸⁾ IP/07/1610, 2007. október 26.

kimaradnak azonban azok a hatások, amelyek a munkavállalók védelmét célzó intézkedések késleltetéséből adódnak, akiknek számos, nagyobb létszámú csoportja – Európa-szerte minimum több millió fő – van kitéve a gazdaság különböző ágazataiban az elektromágneses hatásoknak (például a hegesztés, az elektrolízis alapuló berendezések, az adó-vevők, illetve az energetikai berendezések területén dolgozók stb.).

4.2 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az irányelv átültetési határidejének meghosszabbítása önmagában nem szünteti meg a pontatlan meghatározásokhoz kapcsolódó, nemrég megállapított problémákat, amire pedig szükség volna annak érdekében, hogy egyenlő feltételeket biztosítsunk mind a munkaadók, mind a munkavállalók számára.

4.3 Az EGSZB úgy véli, hogy a lefektetett szabályoknak szilárd tudományos alapon kell nyugodniuk. Az elektromágneses tereknek való expozíció hatásaival foglalkozó tudományos kutatások hosszú múltra tekinthetnek vissza: a XX. század közepén kezdődtek el, jól megalapozott tudományos háttérrel biztosítva a munkavállalók expozíciójára vonatkozó minimális egészségügyi és biztonsági határértékeknek. Ilyen körülmények között az EGSZB úgy véli, hogy az átdolgozott irányelvet az Európai Bizottság által javasolt négy éves halasztás túllépése nélkül el kell fogadni.

4.4 Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak több kezdeményezőkézségről és önállóságról kellene tanúbizonyságot tennie a munkavállalók elektromágneses terekkel szembeni aktív munkahelyi védelmét szolgáló politika kidolgozása érdekében, főként az 519/1999. sz. ajánlásra⁽⁹⁾ való tekintettel, amely a teljes lakosság számára irányozza elő ezt a fajta védelmet, néhány ország pedig már létrehozta az elektromágneses tereknek kitett munkavállalók védelmét szolgáló jogrendszert⁽¹⁰⁾.

4.5 Az EGSZB véleménye szerint amennyiben az Európai Bizottság egy európai szintű konzultáció keretén belül nagyobb mértékben támaszkodna mind a 27 tagállam szakértőinek és kutatóintézetének kutatási eredményeire és jogi tapasztalataira, akkor a gyakorlati tapasztalatokat hatékonyabban lehetne alkalmazni, és jobban figyelembe lehetne venni a nemrég azonosított problémák megoldása érdekében a jogalkotás területén követett különböző gyakorlatok sajátosságait a különféle régiókban, amely problémák jelenleg akadályozzák a 2004/40/EK irányelv átültetését és hatékony végrehajtását.

4.6 Ennek megfelelően, az 1993-ban készített véleményéhez hasonlóan⁽¹¹⁾, olyan tudományos kutatások elvégzésére kéri fel az Európai Bizottságot, amelyek célja a munkavállalókra a

⁽⁹⁾ A Tanács 1999/519/EK ajánlása (1999. július 12.) a lakosság elektromágneses tereknek való expozíciója korlátozásáról (0 Hz–300 GHz), HL L 199., 1999.7.30., 59. o.

⁽¹⁰⁾ A már említett ICNIRP, amely évek óta vezető szerepet játszik az e területre vonatkozó uniós előírások kidolgozásában, kilenc európai ország néhány tucat kutatójának elemző munkáira támaszkodik; a 2004 óta csatlakozott tagállamokból sem szociális partnerek, sem szakemberek nem vesznek részt ebben a munkában.

⁽¹¹⁾ Lásd az EGSZB véleményét a következő tárgyban: A Tanács irányelvjavaslata a munkavállalók fizikai tényezők hatásából keletkező kockázatoknak való expozíciójára vonatkozó egészségügyi és biztonsági minimumkövetelményekről, HL C 249., 1993.9.13., 28. o.

munkakörnyezetből – többek között a magnetosztikus hullámoknak vagy a közepes frekvenciájú elektromágneses hullámoknak való, esetenként több évig tartó expozícióból – kifolyólag jellemző egészségügyi veszélyeztetettségi szint megállapítása.

4.7 Amennyiben figyelembe vesszük az Európai Bizottság által bejelentett javításokat a 2004/40/EK irányelvben, valamint a tagállamokhoz intézett azon felhívást, hogy függesszék fel a rendelkezések tagállami jogrendbe történő formális átültetésének folyamatát, az irányelv módosított változatának elkészültéig biztosítani kell, hogy a CENELEC⁽¹²⁾ szabványjaiban ne történjen utalás „a 2004/40/EK irányelvvel való harmonizációra”. Ily módon biztosítani lehet az európai jogrendszer koherenciáját.

4.8 Annak fényében, hogy a munkavállalók expozíciós feltételeinek hozzáigazítása az új irányelvben meghatározott határértékekhez bizonyos esetekben jelentős technikai intézkedéseket (többek között a berendezések lecserélését) teheti szükségessé, az irányelv előírásainak a vállalkozások általi végrehajtása során bizonyos mértékig figyelemmel kell lenni a gazdaságossági szempontokra. Ebben az összefüggésben figyelembe kellene venni a gépekkel kapcsolatos irányelv⁽¹³⁾ átültetése során szerzett tapasztalatokat, amely esetében megfelelő átállási időt biztosítottak a munkahelyek számára a szövegben foglaltakhoz való alkalmazkodásra.

4.9 A munkaadók szempontjából különösen annak van nagy jelentősége, hogy elsőként az új berendezésekre vonatkozó rendelkezéseket vezessék be, hiszen a gyártók képesek a legkönnyebben és a legköltségkímélőbb módon bevezetni az olyan technikai megoldásokat, amelyek által csökkenthető, sőt megszüntethető a munkavállalók veszélyeztetettsége. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az ilyen jellegű intézkedések azokat a személyeket is megvédik a kockázatoktól, akik önálló gazdasági tevékenység keretében használják az említett berendezéseket, és akiket az irányelv kizárólag munkavállalókra vonatkozó rendelkezései formáljogi szempontból nem védenek (például a családi vállalkozásokban vagy a mezőgazdasági üzemekben végzett hegesztési munkák esetében).

4.10 Ugyanígy, amennyiben azok a gyártók, illetve szállítók, akiknek készülékei esetében elektromágneses terek jönnek létre, megfelelő dokumentációt mellékelnek e terek jellegéről és erősségéről, a jövőben radikálisan csökkenthetők az elektromágneses tereknek való expozícióból adódó munkahelyi kockázatok értékelésével kapcsolatos költségek. Jelenleg az erre vonatkozó, hatékony európai szintű szabályozás hiánya ahhoz vezet, hogy az ilyen jellegű információkat gyakran nem közlik. Ez különösen

⁽¹²⁾ CENELEC – Európai Elektrotechnikai Szabványügyi Bizottság.

⁽¹³⁾ A Tanács 89/655/EGK irányelve (1989. november 30.) a munkavállalók által a munkájuk során használt munkaeszközök biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeiről (második egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében), a 95/63/EK és a 2001/45/EK irányelvben foglalt változtatásokkal.

hátrányos a kis- és középvállalkozások szempontjából, amelyek gyakran nem rendelkeznek megfelelő eszközökkel a kockázatok szakszerű értékeléséhez.

4.11 A termelők megfelelő dokumentációjához való hozzáférés a szakszervezetek és biztosítótársaságok számára az irányelv és jövőbeni rendelkezései átültetésének időpontjától függetlenül lehetővé tenné, hogy – a felesleges kockázatok lehetőség szerinti elkerülésének általánosan javasolt gyakorlata kere-

tében – különböző intézkedéseket fogantossítsanak a munkavállalók védelme érdekében.

4.12 Az EGSZB aggodalmának ad hangot azzal kapcsolatban, hogy az irányelv átültetési határidejének meghosszabbítása miatt az elkövetkezendő években újabb berendezéseket helyezhetnek üzembe anélkül, hogy elégséges dokumentáció állna rendelkezésre a működtetésük, illetve javításuk során fennálló veszélyeztetettség mértékéről.

Kelt Brüsszelben, 2008. március 12-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Dimitris DIMITRIADIS

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye: Az EU költségvetési reformja és a jövőbeni finanszírozási módok

(2008/C 204/23)

2007. szeptember 25-én az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság úgy határozott, hogy az Eljárási Szabályzat 29. cikkének (2) bekezdése alapján saját kezdeményezésű véleményt dolgoz ki a következő tárgyban:

Az EU költségvetési reformja és a jövőbeni finanszírozási módok

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Gazdasági és Monetáris Unió, gazdasági és társadalmi kohézió” szekció 2008. február 20-án elfogadta véleményét. (Előadó: Susanna FLORIO.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2008. március 12-én tartott, 443. plenáris ülésén 113 szavazattal 18 ellenében, 15 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az utóbbi évtizedekben végbement radikális változások fényében az Európai Unió új politikai menetrendet indít el, amelynek prioritási között szerepel az éghajlatváltozás, az energia, a bevándorlás, vagyis olyan új problémák, amelyek gyors választ igényelnek. Az EGSZB emiatt úgy véli, hogy részt kell vennie az Európai Bizottság által a költségvetési politikákkal, mint a kihívásoknak való megfelelés legfontosabb eszközeivel kapcsolatban elindított nyílt gondolkodási folyamatban.

1.2 Az Európai Unió költségvetése felülvizsgálatának illeszkednie kell a Lisszaboni Szerződés átültetése igen kényes időszakának összefüggésébe, és közvetlenül kell kötődnie a kohéziós politikával, a kutatással, illetve a KAP állapotfelmérésével kapcsolatos vitához. Nemsokára választásokra kerül sor az Európai Parlamentben és az új Bizottságot is kinevezik. Az EGSZB ezért hangsúlyozza, hogy nehéz egy ilyen fontos vitát folytatni a két fontos intézmény megújulásának időszakában. Az EGSZB emellett abbéli reményének ad hangot, hogy a 27 tagú EU országainak kormányai fenntartások nélkül képesek lesznek szembenézni a stratégiai döntésekkel. Emellett arra kéri az Európai

Bizottságot, hogy tisztázza, milyen eszközöket kíván alkalmazni a konzultációs folyamat során.

1.3 A költségvetési politikák meghatározására nem kerülhet sor anélkül, hogy ne választanánk megalapozottan a federalizmus és a kormányközi rendszer között. Magától értetődik, hogy az európai integráció előrehaladásának mértékét is a költségvetés finanszírozási módjainak alapján mérhetjük.

1.4 Mielőtt megvizsgálánk, hogy a költségvetés mely gazdasági forrásokra fog támaszkodni, és azokat hogyan teremtik elő, szükség lesz a jelenlegi közösségi politikák aktualitásának ellenőrzésére, főként azokéra, amelyeket hosszú távon hajtanak végre, és amelyek bár elősegítették a fejlődést és a gazdasági növekedést, adaptációra és megerősítésre szorulnak annak érdekében, hogy megfeleljenek az új kihívásoknak. Bátran és mélyrehatóan kellene megvizsgálni a strukturális alapokat, a kohéziós alapokat, a regionális politikákat stb. főként annak érdekében, hogy elemezzük hatásukat és hatékonyságukat az újonnan csatlakozott országokban, figyelembe véve a negyedik jelentést a gazdasági és társadalmi kohézióról (COM(2007) 273 final), amelyről az EGSZB nemrég adott ki véleményt (1).

(1) Vö. az EGSZB következő tárgyú véleményével: „Negyedik jelentés a gazdasági és társadalmi kohézióról”, CESE 1712/2007.